# FICŢIUNI 20:00

*de Florin Pîtea*

## CONTENTS

## Mica excepţie

- Trebuie să faceţi o excepţie, insistă pămînteanul mai tînăr.

- Domnule, legea e clară, îi răspunse iritat extraterestrul. Oricine scrie, tipăreşte, difuzează sau introduce ilegal publicaţii SF în sectorul nostru stelar e pasibil de pedeapsa capitală. Avem, în cîteva mii de exemplare, proba materială că aţi încălcat această lege. V-am prins, v-am ars.

- Cunoaştem legea, interveni pămînteanul mai vîrstnic.

- Cu atît mai mult! Deşi necunoaşterea ei oricum n-ar fi constituit o scuză.

- Însă venirea noastră nu are scop comercial.

- Doar nu vreţi să le faceţi cadou.

- Tocmai. Vedeţi, am primit un telefon la redacţie. Din Laponia.

- Gogoşi! pufni extraterestrul. Acum o să-mi spuneţi că era...

- La început nici noi n-am crezut. Zicea că a primit o mulţime de scrisori din sectorul ăsta stelar. Numeroşi... tineri concetăţeni ai dumneavoastră doreau numărul special, cadou de Crăciun.

- Pentru ei, revista noastră e... mai degrabă umoristică, explică uşor jenat cel tînăr.

- El a zis că are treabă destulă pe Pămînt dar că ne împrumută sania să venim noi şi să împărţim cadourile. Am crezut că era o glumă şi chiar am rîs, numai că după cinci minute ne-am pomenit cu sania la uşa redacţiei. Pe banchetă era şi o scrisoare pentru noi. Spunea că, la întoarcere, dacă pocnim din bici, renii or să depăşească viteza luminii şi ne vor duce acasă în săptămîna trecută, iar lui îi va rămîne suficient timp pentru turul de onoare.

- Ar însemna că astă seară sania e în două locuri diferite în acelaşi timp, clătină din cap extraterestrul. Cum îţi explici?

- Dacă am depăşi mult viteza luminii am ajunge pe vremea cînd trăia Albert Einstein, propuse cel tînăr. El ar şti să explice chestia cu sania.

- Mai degrabă ne-ar demonstra, zîmbind şi bătîndu-ne pe umăr, că nu am ajuns acolo deloc, ripostă cel vîrstnic. Şi trebuie

să ne întoarcem la redacţie ca să pregătim numărul următor al revistei.

- Nu vă faceţi probleme, interveni extraterestrul. Vom avea grijă să-l întîlniţi pe Einstein. Dacă există viaţa de după moarte.

- Nu sîntem dornici să aflăm aşa repede dacă există sau nu, răspunse stînjenit cel vîrstnic.

- Ar mai fi o problemă, continuă extraterestrul, prefăcîndu-se că n-a auzit ultima remarcă. Tradiţia, întărită de legislaţia în vigoare, cere ca muniţia plutonului de execuţie să fie achitată de condamnaţi.

- Nu plătesc nimic, zise ferm cel tînăr. Nu dau nici un ban. Nimic.

Pentru prima dată de cînd sania cu reni fusese capturată de crucişătorul intergalactic, iar cei doi pămînteni aduşi în faţa comandantului, acesta din urmă părea descumpănit.

- Vă rog să aşteptaţi un moment. Am să cer instrucţiuni.

Rămaşi singuri, cei doi pămînteni începură să se plimbe încoace şi încolo, îngrijoraţi. După cîteva minute, extraterestrul reveni, afişînd ceea ce îşi închipuia că ar fi un zîmbet călduros.

- Avînd în vedere necesitatea păstrării unor bune relaţii de vecinătate intergalactică, spiritul sărbătorii terestre a Crăciunului şi refuzul dumneavoastră de a plăti muniţia, sînt în măsură să vă anunţ că vom face într-adevăr o excepţie.

- Ne eliberaţi?

- Ca supremă dovadă de prietenie, vă vom împuşca pe cheltuiala statului.

## Pentru tine

În fiecare zi aştept să vină seara. Peste zi sînt multe mărunţişuri de făcut, aşa că n-am timp să mă gîndesc la tine. Pîndesc bucăţile de lemn aduse de valuri, mai arunc un ochi la undiţe şi ţin de şase, să nu vină crocodilii. Mai pe la prînz, Bertha Bertha mă pune să curăţ peştii de solzi. Felceru' zice că n-ar trebui să mîncăm aşa ceva, că la cîte toxine sînt în apă peştele e otravă. Nici pămîntul ăla în care-şi creşte ciupercile nu e mai curat, da' n-are rost să ne certăm cu el. Dac-ar fi s-o luăm aşa, n-am mai înghiţi nici aer, că şi-ăsta-i otrăvit.

Felceru' are multe idei. Lucrează tot timpul şi cîteodată ies chestii interesante. Şi-a adus pămînt cu găleata de pe mal şi

creşte ciuperci. Şi-a făcut atelier. Are o arbaletă cu arcul din oţel pe care-a construit-o singur şi care-i mult mai bună împotriva crocodililor decît căngile pe care le folosesc ceilalţi săteni. A făcut şi o moară de curent, da' aia nu merge decît cînd bate vîntul.

Cîteodată mai stau prin atelierul lui, numai că dacă pierd prea mult timpu' p-acolo, nu mai am ce mînca sau cu ce face focul. În plus, pontonul meu e la marginea satului şi e mult de mers pînă la atelierul felcerului.

Bertha zice că dac-ar fi mai mulţi de-ăştia s-ar porni iar toată nebunia cu fabrici, poluare şi războaie. Că am ajuns să mai fim doar o mînă de triburi lacustre din cauza a prea multe invenţii, şi că alte invenţii n-or să aducă decît alte nenorociri. Aşa o fi, da' becul pe care l-a legat felceru' la moara de curent luminează mai bine decît opaiţul Berthei, şi nici fum nu scoate.

Tot de la felcer am primit şi poza ta. A găsit-o plutind pe apă, într-o dimineaţă, cînd se ducea cu barca la un bolnav din alt sat. Mi-a plăcut mult poza. În altă zi, cînd s-a dus la tîrg - e o adunătură de magherniţe, însă îi zicem tîrg - a venit cu un teanc de foi şi pe fiecare din ele era poza ta, ceva mai mare şi fără culori. Foile erau călduţe şi aveau un miros plăcut, care dup-aia s-a risipit.

Treaba cu foile s-a dovedit bună, fiindcă mai tîrziu am rămas fără poza în culori. Nici acum nu ştiu cum s-a întîmplat. M-am pomenit că n-o mai aveam, şi degeaba am căutat-o pînă mi s-a urît, că n-am mai găsit-o.

Am lipit toate foile pe tavan şi în fiecare dimineaţă mă trezesc sub privirea ta, şi parcă din acest motiv mă simt altfel.

Cam asta e. Aştept să vină seara. Cerul e întunecat şi mohorît, fără lumină, dar am răbdare pînă noaptea tîrziu. Cîteodată, cînd am noroc, văd un oraş plutind la mare înălţime, plin de lumină şi strălucire. Felceru' zice că astfel de oraşe sînt construite şi locuite de oameni, numai că sînt rezervate celor foarte bogaţi. Dacă-i spun că o să strîng blăni de nutrie şi de castor, să ajung bogat şi să locuiesc în oraşele zburătoare, îşi drege vocea şi schimbă vorba.

Le aştept seară de seară şi caut să disting turnurile zvelte, luminile, platformele, motoarele care le poartă prin cer. Oamenii

mai bătrîni îmi povestesc despre stele, numai că eu n-am văzut stele niciodată. Oraşele zburătoare sînt singurele stele pe care le-am văzut vreodată.

Deşi n-am cum să-mi dau seama, încerc să ghicesc în care din oraşele zburătoare locuieşti. Îmi închipui mereu altceva despre tine, despre viaţa pe care-o trăieşti acolo sus, şi totul e plin de lumină, de culoare, numai faţa ta e în alb şi negru.

Cînd plouă, din chipurile tale se scurg lacrimi şi parcă ai vrea să-mi vorbeşti, numai că ne desparte o distanţă prea mare. Atît de mare că n-o pot traversa.

Aş vrea să-mi amintesc culoarea ochilor tăi.

Măcar atît.

## E-mail

EMMA

Vă amintiţi de Emma?

Cu cîtva timp în urmă, poate a trecut prin oraşul dumneavoastră sau poate aţi dus-o cu maşina o bucată de drum. Emma călătorea cu autostopul, urcînd spre nord primăvara şi întorcîndu-se în sud odată cu venirea toamnei. Purta părul lung şi era îmbrăcată cu o jachetă Lee şi blackjeans decoloraţi. Sigur aţi întîlnit-o.

În raniţă ducea un laptop din ultima generaţie şi-un modem Hitachi cu acces la reţeaua de telefonie celulară. Avea memorie bună în ce priveşte numerele cărţilor de credit. Folosea memoria şi laptop-ul ca să-şi cumpere cele necesare pe cheltuiala altora. Unii numesc asta furt, alţii o numesc crimă. Pentru ea era o necesitate, judecînd după conţinutul listelor de cumpărături.

Poate şi dumneavoastră aţi făcut asta măcar o dată în viaţă. Majoritatea abonaţilor o fac frecvent.

Emma avea încă un obicei. Intra în biserici în timpul slujbei religioase şi, dacă i se dădea cuvîntul, spunea: “Am ascultat mult prea multe vorbe. A venit vremea să ascultăm tăcerea.”

Poate nu este discursul cel mai supărător din cîte aţi auzit. Membrii sectei Mîntuirea Ariană din San Diego, So. Cal., l-au găsit destul de supărător ca s-o crucifice pe uşa unui garaj în data de 22 aprilie 2005. Pentru mai multă siguranţă, i-au injectat şi o supradoză de Instant Hell, un smart drug care-şi merită numele.

Emma a existat cu adevărat. Pentru ca memoria ei să nu se şteargă, vă rugăm să multiplicaţi şi să difuzaţi programul Emma.

Vă mulţumim.

APEL CĂTRE ABONAŢII REŢELELOR PUBLICE

V-a parvenit Emma?

Cu cîtva timp în urmă, spaţiul informatic destinat poştei electronice a fost invadat cu un echivalent al scrisorilor din lanţul Sfîntului Anton. Acest fenomen, analog programelor virus, şi-a făcut apariţia în Europa la sfîrşitul secolului al XIX-lea. În ţările nordice e cunoscut drept lanţul Sfîntului Iuda - protectorul cauzelor disperate. Sigur l-aţi întîlnit.

Scrisoarea de acest fel promite mari realizări cu condiţia să fie multiplicată şI difuzată. Pe cei care refuză acest lucru îi ameninţă cu accidente şi nenorociri. Aceia care multiplică scrisoarea sînt de obicei persoane dezechilibrate, cu tendinţe sadice, judecînd după conţinutul mesajului.

Poate şi dumneavoastră aţi primit programul Emma cel puţin o dată. Majoritatea abonaţilor îl primesc frecvent.

Emma este o formă mai blîndă a lanţului Sfîntului Anton. Circulă numai prin poşta electronică şi nu conţine ameninţări. Prezită povestea patetică a unei autostopiste imaginare care combină predicile minimaliste cu infracţiunea prin computer.

Poate nu este epidemia informaţională cea mai supărătoare din cîte aţi întîlnit. Partea care impresionează firile mai slabe este privitoare la membrii sectei Mîntuirea Ariană din San Diego, So. Cal., care ar fi crucificat-o pe această Emma pe uşa unui garaj în data de 22 aprilie 2005. Menţionăm din sursă autorizată că secta Mîntuirea Ariană nu are membri în San Diego, So. Cal., nu foloseşte drogul Instant Hell şi nu-i crucifică decît pe membrii săi, la cererea acestora.

Emma n-a existat niciodată. Pentru ca flagelul acesta să fie eradicat, vă rugăm să ştergeţi şi să distrugeţi programul Emma.

Vă mulţumim.

## Plimbarea de după-amiază

Îmi place tare mult să mă plimb. Locuiesc în Piaţa Iancului şi, de cîte ori am la dispoziţie cîteva ore liber, plec la plimbare prin oraş. Astăzi am de gînd să merg pe jos pînă obosesc.

Merg pe bulevardul Carol, printre arcologii art-nouveau din sticlă şi fier forjat. Unele dintre ele sunt centre comerciale, altele adăpostesc firme pentru consultanţă juridică sau companii producătoare de software, iar altele servesc drept locuinţe. Oricum, toate sunt pline de verdeaţă şi de lumină.

După un timp, ajung lîngă Institutul de Construcţii, o impunătoare clădire modulară ale cărei inteligenţe artificiale comunică permanent cu alte instituţii de învăţămînt de pe întregul glob. Anual, Institutul pregăteşte pentru doctorat candidaţi care au absolvit la universităţi prestigioase precum Stanford sau Massachussets Institute for Technology, dar doresc să-şi continue pregătirea cu cei mai competenţi profesori.

Îmi continuu plimbarea, aruncînd priviri distrate în vitrinele aranjate cu gust ale magazinelor. Sunt ani de cînd francezii şi italienii încearcă să ne concureze creatorii de modă, însă mă tem că mai au de învăţat.

Ajung la Biserica Armenească, ale cărei ziduri sunt admirabil protejate sub un strat subţire, transparent şi ultrarezistent din răşini sintetice. Dincolo de intersecţie se ridică Centrul Xerox pentru Europa de Est, a cărui redecorare tocmai s-a încheiat.

La această oră a după-amiezei traficul este lejer. Pe lîngă mine trec alene vehicule elegante, confortabile şi nepoluante, produse de ultimjă oră ale tehnologiei româneşti pe care concernele germane şi japoneze se străduiesc zadarnic să le întreacă. Deşi am un Lynx Vector produs la Piteşti, prefer să mă plimb pe jos, ca marea majoritate a bucureştenilor, de altfel.

În faţa mea se iveşte Piaţa Universităţii cu tradiţionalul său loc pentru dezbateri publice. De o parte a pieţei se înalţă Teatrul Naţional, înconjurat de verdeaţă şi încoronat de holograme cinetice. De cealaltă parte se ridică bătrîna Universitate, căreia cei mai buni reprezentanţi ai şcolii româneşti de restauraţie i-au redat toată strălucirea şi frumuseţea de odinioară. În fundal, placat cu sticlă reflectorizantă de culoarea bronzului, Intercontinentalul îşi aşteaptă oaspeţii. În această seară urmează să aibă loc un bal de binefacere la care vor participa industriaşi, bancheri, diplomaţi, politicieni şi stele ale muzicii româneşti ale căror nume apar frecvent pe copertele revistelor

şic din întreaga lume. Fondurile colectate la acest bal vor servi la ajutorarea copiilor săraci din Beverly Hills.

Pe bulevardul Bălcescu sunt situate sediile unor companii multinaţionale controlate de puternicul capital românesc. Clădiri enorme, de un desăvîrşit bun-gust, sunt aliniate de o parte şi de alta a acestei artere cunoscute în întreaga lume. Zilnic, deciziile care afectează economii întregi sunt luate aici, pe bulevardul Bălcescu.

Las în urmă cu părere de rău Piaţa Romană cu hologramele ei publicitare, cazinourile şi caabaretele care atrag anual milioane de turişti, şi pornesc agale pe bulevardul Ana Ipătescu. Aici circulaţia e ceva mai molcomă, iar sediile multinaţionalelor sunt înlocuite de fermecătoarele fantezii arhitectonice, expresie a gustului elitei bucureştene. Fiecare vilă, fiecare clădire e o bijuterie arhitecturală, o demonstraţie de stil, o încîntare a ochiului. Chiar ieri s-a anunţat că Bill Gates a încercat să-şi achiziţioneze un imobil pe bulevardul Ana Ipătescu, dar nu şi-a putut permite să plătească preţul cerut.

Din grădini se revarsă mirosul îmbătător al florilor şi, din loc în loc, de la uşi deschisecătre săli de bal se aud frînturi de vals. Familii îmbrăcate în ţinută de seară se plimbă încet, conversînd cu voce joasă.

Cînd ajung în Piaţa Victoriei, mă uit la ceas şi constat cu părere de rău că am întîrziat. Deschid în aer meniul DREAMWORLD şi apăs suprafaţa pe care scrie OUT.

Dezbrac costumul de date, împachetez instalaţia pentru realitate virtuală într-o valiză din lemn, cu lacăt, şi-o ascund la locul ei, sub pat. Îmi pun vesta antiglonţ, iar pe deasupra trag salopeta, după care îmi pun masca de gaze. Salt tîrnăcopul pe umăr şi ies din garsoniera confort patru.

Printre ruine şi maldăre de gunoaie, mă îndrept către Piaţa Iancului. Lucrez în schimbul trei, ca săpător-adjunct - post pentru care am dat o şpagă grea.

Bine că mi-a trimis frate-meu instalaţia asta hoaţă din Germania. Şi mai am un motiv de mulţumire. Săptămîna viitoare ne dă salariile indexate. Cu ce mai am acasă, pus deoparte, voi putea să-mi cumpăr o pîine întreagă.

Abia aştept.

## Deocamdată

Sunt un om fericit. Altfel nici nu s-ar putea. Trăiesc într-o lume curată, fac progrese în carieră şi nu duc lipsă de nimic.

Toţi suntem fericiţi, acum. Ajustori, analişti ai sistemelor, surferi ai curenţilor de date, vînători de fantome informatice. Cu toţii îngrijim acest sistem imens al inforeţelelor care cresc, se dezvoltă, uneori se războiesc sau se anihilează. Noi ajustăm, analizăm, corectăm. E o competiţie strînsă.

Dacă nu suntem pretenţioşi, putem accepta ideea că inforeţelele sunt o formă de viaţă. Sau aproape. E greu să defineşti entităţile care compun această specie, sau să le delimitezi cumva. Vechile criterii fizice nu operează.

Pentru reţele reprezentăm echivalentul unor microorganisme simbiote. Îndeplinim roluri aparent mărunte, însă vitale pentru sisteme.

Sigur, nu numai noi schimbăm reţelele. Şi reţelele ne schimbă pe noi. Fluxul tehnologic a pătruns în anatomia umană, şi o modifică de multă vreme. Nu la scară macroscopică, însă în mod semnificativ.

Îmi place să cred că ceea ce fac în timpul zilei este necesar, că toată activitatea mea are importanţă. Sigur, multe dintre sarcinile mele pot fi îndeplinite de milioane de ori mai repede de către reţelele bionice. Prefer totuşi să nu mă gîndesc la asta.

Iar noaptea, după ce adorm, cibersonde subţiri şi agile ca nişte vipere mi se înfig în mufele craniene, accesînd prin biocipuri impulsurile că-mi străbat cortexul de-a lungul sinapselor. Inforeţelele flămînde îmi absorb visele, ale mele şi ale celorlalţi oameni, căutînd să ne cunoască mai bine, sau să se distreze, sau să ne copieze cumva, sau să se joace, sau să-şi trateze complexe pe care nici măcar nu ni le putem imagina.

Căci în reţelele semivii, autoreproducătoare şi superinteligente nu se poate naşte miracolul viselor.

Deocamdată...

## Un loc liber

*Dragă nepoate,*

*Mi se pare mai comod să-şi las mesajul în acest fişier, mai ales că medicul mi-a zis că n-o mai duc mult. Poate nici n-am să te văd cînd vei ajunge aici, în L5.*

*Te vei numi John Chen şi vei fi al cincilea care va purta acest nume. Nu-ţi fă griji în privinţa fizionomiei. Te-am selectat dintre 2588 de nepoţi, veri şi rude colaterale. Semeni foarte bine cu mine. Un văr al meu care lucrează în administraţia staţiei orbitale va face ajustările necesare în băncile de date. Fără asemenea ajustări, John Chen ar fi bicentenar.*

*Ţi-am lăsat biosofturi cu gramatica şi vocabularul limbii engleze, precum şi tot ceea ce va trebui să ştii în relaţia cu autorităţile staţiei. Pentru început, ar fi bine să menţii aceste relaţii la un nivel minim, pînă cînd vei fi capabil să-ţi joci rolul în mod ireproşabil. Caracterul închis, autosuficient al cartierului chinezesc din L5 te va ajuta mult în privinţa asta.*

*În ultima parte a secolului al XIX-lea şi de-a lungul secolului al XX-lea am folosit acest mijloc pentru a ne stabili în cele două Americi şi în Australia. Adesea am făcut munci ingrate sau istovitoare, precum construirea căilor ferate, dar am reuşit prin răbdare, perseverenţă şi umilinţă acolo unde alţii, trufaşi şi încrezuţi, au dat greş. Şi ori de cîte ori unul dintre noi a murit, o rudă săracă a fost chemată din China să-i ia locul. În secolul acesta, chinezii stabiliţi în staţii orbitale şi-au chemat rudele sărace din America şi Australia. Cu timpul, pînă şi noţiunea de sărăcie se mai schimbă.*

*Numai că familia noastră înţelege mai bine conceptul acesta. Ştim că mergeai la serviciu pe bicicleta cumpărată în rate şi că rareori mîncai mai mult de un bol de orez pe zi. O combinaţie fericită a genelor ţi-a oferit ceea ce n-ai îndrăznit niciodată să visezi: paşaportul către o staţie orbitală. Cînd va veni vremea, nu uita să oferi la rîndul tău această şansă altcuiva.*

*Cunoşti proverbul: "Oriunde există un loc liber pe lume, el va fi ocupat de chinezi." Dar nimeni nu ne obligă să ne limităm la o singură planetă cînd Universul conţine un număr infinit de lumi*.

## Ficţiuni 20:00

În pragul noului mileniu, realizatorii emisiunilor de ştiri au înţeles şi acceptat în sfîrşit că ceea ce prezentau pe posturile multimedia nu avea nici urmă de legătură cu realitatea. Prin

urmare au înlocuit titlul "Ştiri" cu mult mai adecvatul "Ficţiuni" pentru emisiunea difuzată zilnic la ora 20:00.

## Dickţiuni

La început a fost camera obscură, cu o gaură în zid prin care lumina se tîra ca să împrăştie pe peretele opus miniaturi răsturnate ale lumii de afară. Apoi a fost cinematograful, unde oamenii plăteau ca să intre. Ecranele s-au făcut mai mici şi le-au invadat locuinţele, iar pe urmă imaginile s-au făcut şi mai mici şi-au încăput pe dosul ochelarilor. Apoi lasere incredibil de subţiri le-au scris oamenilor imagini minuscule pe retine.

În cele din urmă, cuplarea sistemului nervos central la reţeaua informatică a trimis goana bezmetică a imaginilor direct în creier, în centrul văzului, şi-a suprapus nenumărate secvenţe fantomatice peste viziunea lumii exterioare, estompînd treptat graniţa dintre ficţiuni şi realitate.

Cîndva, cu mult timp în urmă, au existat întrerupătoare pentru ca oamenii cu ochii arşi să poată înlocui imaginile cu bezna odihnitoare, măcar o vreme. Dar constructorii le-au eliminat de mult şi nimeni nu-şi mai aminteşte de ele.

## Manhattan

Închipuiţi-vă cea mai nenorocită zi din viaţa unui preşedinte. Aşa. Acum înmulţiţi cu şapte. Pardon, cu opt. În felul ăsta veţi avea idee prin ce-am trecut în ultimul timp. Şi încă nu s-a terminat.

Orbitalii s-au inspirat din Luna e o învăţătoare aspră de Robert Heinlein. Adică au bombardat oraşele terestre cu meteoriţi. Mă rog, asta a fost la început, în prima zi adică, pentru că după aceea s-au petrecut alte lucruri, mult mai neaşteptate. Şi mai neplăcute.

Atunci, în primele ore, am apărut la tv şi m-am adresat întregii ţări (pe atunci mai era încă o singură ţară). Probabil cei care priveau au schimbat canalul, însă, oricum, a fost ultimul lucru pe care l-am făcut oficial în calitate de Preşedinte. Mi-aş da demisia dacă aş crede că asta ar îmbunătăţi situaţia cît de puţin. Dar nu sînt atît de naiv ca să cred aşa ceva.

În momente de-astea, oamenii încep să se gîndească la cu totul altceva. Spre exemplu, eu unul aştept ca dintr-o sticlă destupată să se ivească un duh care să schimbe tot coşmarul

ăsta într-un Watergate liniştit, de modă veche. Numai că, pînă acum, din cîte sticle am destupat, nici una nu conţinea vreun spirit.

Tocmai încercam cu încă o sticlă - nu se ştie niciodată - cînd uşa Biroului Oval se deschise. Un subsecretar de stat se holbă într-acolo peste umărul meu, apoi îmi luă paharul, îl dădu de duşcă şi-şi mai turnă unul. M-am întors ca să văd ce-l speriase atît de tare.

Era o delegaţie de indieni, îmbrăcaţi de-ai fi zis că evadaseră dintr-un muzeu de antropologie, cu excepţia unuia care purta costum gri de croială italiană şi servietă diplomat.

- Howgh! le-am zis, într-un acces de inspiraţie.

Felul în care au continuat să privească tapetul prin mine mi-a sugerat că nu prea apreciaseră gluma. Mi-am aranjat nodul cravatei, mi-am închis haina şi m-am instalat la birou, purtînd faţa competent-responsabilă numărul 3.

- Domnilor, vă aflaţi în faţa Preşedintelui. Fuga de răspundere se opreşte aici.

Una dintre căpeteniile indiene începu să vorbească. M-am simţit de parcă aş fi privit o versiune a filmului Dansează cu lupii căreia cineva îi ştersese titrajul. Pe urmă un altul se îndură să traducă.

- În 1626, după cum socotiţi voi anii, căpitanul olandez Peter Minuit a cumpărat de la indieni insula Manhattan. Dorim s-o răscumpărăm.

Nu prea reuşeam să-mi imaginez ce ar fi putut face cu ea, însă nu doream să-i descurajez pe investitori. Căpetenia vorbi din nou, urmată de dublarea nesincronizată.

- A plătit pentru ea echivalentul a 24 de dolari în mărgele de sticlă. În mod simbolic, vom plăti acelaşi preţ.

Era mult, avînd în vedere cum aranjaseră orbitalii New York-ul şi zonele învecinate.

- Tot în mărgele de sticlă.

Am ridicat din umeri. Ce mai conta, la urma urmei? Indianul în costum scoase din servietă actele de vînzare-cumpărare. Din felul cum erau formulate clauzele, mi-am dat seama că studiase dreptul la Harvard.

După ce am semnat, mi-au pus în palmă o pungă din piele legată cu şiret. Am scuturat-o, şi din ea au căzut trei mărgele minuscule.

- Hei, staţi aşa! În 1626, strămoşii voştri au primit mult mai multe mărgele!

- Domnule Preşedinte, se întoarse din uşă cel cu servieta, dumneavoastră nu ţineţi cont de efectele inflaţiei asupra dolarului.

## Rămăşiţe

În ultimul timp, piaţa a fost invadată de opere de artă din rămăşiţe. Indiferent din care cultură non-umană faceţi parte, vă doriţi aşa ceva. Sînt minunate, ieftine şi uşor de procurat. Rămăşiţele sînt principalul nostru produs de export.

Le-aţi văzut expuse în vitrine, le colecţionaţi sau le oferiţi cadou (în cazul în care cultura dumneavoastră cuprinde conceptul). Unele rase le găsesc întrebuinţări care ni se par stranii. Important e că le cumpăraţi şi le plătiţi cu energie, materii prime şi informaţii. Astronave de construcţie non-umană se acuplează cu staţiile orbitale circumterestre şi pleacă încărcate cu colaje menite să trezească fiorul estetic. Iar jos, sub norii otrăviţi, excavatoare-robot sapă în nenumăratele straturi de gunoaie. Tuburi-aspirator se plimbă flămînde pe deasupra mormanelor proaspăt excavate, înghiţind de-a valma metal, mase plastice şi cioburi de sticlă rotunjite şi tocite de vreme. Uneori tuburile se înfundă, suferind parcă de parodia anorganică a aterosclerozei. Atunci tehnicienii umani intră în panică. Producţia stagnează. Se reziliază contracte. Trebuie plătite despăgubiri.

Şi procesul se reia, şchiopătînd, transformînd rămăşiţele generaţiilor trecute în artefacte cerute de o întreagă galaxie. Pentru că toate aceste resturi care acoperă continentele, într-un relief nou, haotic, care l-a înghiţit de mult pe cel vechi, sînt ultima noastră monedă de schimb. Ultima materie primă. Ultima resursă.

O resursă epuizabilă.

## Interviu

Osteofonul îmi umple ţeasta cu vocea sintetică a unui IA din administraţia publică. Am pierdut de mult socoteala zilelor pe care le-am petrecut răspunzîndu-i la întrebări.

- "*Eu sînt făptura şi creatura Împăratului cel Veşnic, sînt o grădină plină cu roade, plină cu pomi*."

- *Otia Imperalia*, citată de Umberto... de Ana-Maria Negrilă. "Cînd îngerii se prăbuşesc".

- "*Fericire pentru toţi, pe gratis, şi hai să nu plece nimeni supărat*!"

- Ultima frază din Picnic la marginea drumului de Arkadi şi Boris Ştrugaţki.

- "*Dacă vreţi profituri, trebuie să guvernaţi*."

- Paul Atreides citîndu-l pe împăratul-padişah Shaddam IV, în Dune de Frank Herbert.

- "*Cum mîine-i Sfîntul Valentin, / Din zori voi aştepta / La geamul tău, căci vreau să fiu / Eu, Valentina ta*."

- Ofelia, în *Hamlet, prinţul Danemarcei* de William Shakespeare, actul IV, scena 5, citat de Silviu Genescu în "Varianta Shakespeare".

- *Cum începe ultimul capitol din Ubik*?

- "Sînt Ubik. Am fost, înainte ca Universul să fie. Am făcut sorii. Am făcut lumile. Am creat vieţuitoarele şi locurile în care trăiesc; le-am dus acolo, le-am aşezat acolo. Ele merg unde vreau eu, fac ceea ce zic eu. Sînt cuvîntul şi numele meu nu e rostit niciodată. Numele care nu e cunoscut de nimeni. Mi se spune Ubik, însă acesta nu e numele meu. Sînt. Voi fi veşnic."

- *Ce scria pe Inelul Unic*?

- O inscripţie cu caractere elfice, în limba orcilor. Traducerea este: "Un Inel să le conducă, Un Inel să le găsească, / Un Inel să le aducă şi în beznă să le-oprească."

- *Aşteptînd în Ghermana, capitolul 6, prima propoziţie*.

- "A fost o zi de tot rahatul."

- "*N-a mai văzut-o niciodată pe Molly*."

- Ultima propoziţie din Neuromantul.

- *Jubal Harshaw*.

- Avocat şi medic. Personaj principal în *Străin în ţară străină* de Robert Heinlein.

- *Ce reprezintă 451 Fahrenheit*?

- "Temperatura la care hîrtia din care sînt făcute cărţile ia foc şi se mistuie..."

- *Felicitări. Ai răspuns corect la 95% din întrebările puse. Administraţia acceptă să te angajeze în serviciul public. De mîine eşti pompier*.

## Telespectatorul

Petrecea mult timp aşezat în faţa televizorului, schimbînd canalele, privind, ascultînd. Ecranul îi revărsa în minte ştiri în germană, franceză, japoneză, engleză... Începuse să înţeleagă rusa şi italiana. Stătea acolo ore de-a rîndul, urmărind jurnalele televizate.

Cînd nu privea televizorul se întîlnea cu alţi oameni. Stăteau de vorbă multă vreme, şi se despărţea de ei cu senzaţia că discuţiile nu ajută la nimic. Din anumite motive, nu-şi întreba interlocutorii dacă şi ei aveau aceeaşi senzaţie. Noaptea tîrziu urmărea iar ştirile, prezentate de crainici care, spre deosebire de el, dormeau mai mult şi arătau mai odihniţi.

Pe ecran începeau să defileze atentate, lovituri de stat, demonstraţii reprimate şi războaie. Multe războaie. Unele civile, altele nu. Cel mai mult îl impresionau şirurile de refugiaţi, uneori flămînzi, alteori lipsiţi de adăpost, dar întotdeauna survolaţi de elicoptere militare. Cîteodată elicopterele deschideau focul.

Din cînd în cînd se întreba care dintre ştiri erau adevărate şi care fictive. Îi era destul de greu să-şi dea seama. După ce treceau prin filtrele mass-media, informaţiile păreau să-şi piardă legătura cu realitatea.

Îl copleşea adesea sentimentul neputinţei şi încerca fără succes să se amăgească, spunîndu-şi că dacă ar fi ocupat un post cu putere reală de decizie ar fi putut încerca să aplaneze conflictele.

Era cel din urmă preşedinte al Organizaţiei Naţiunilor Unite.

## Focuri de artificii

*23 Decembrie*

*Dragă Jurnalule, eu şi şi toată familia mea îl aşteptăm pe Moş Crăciun şi ne pregătim. Îl aştept de mult, daia am fost la şcoală şam învăţat cît de taream putut, dae greu de tot în clasantîi şi dacă erea după minei scriam lui Moşu sămi aducăn*

*dar, adică nu sămi aducă ci sămi ia ceva. Nu numa mie că nus egoist, aşa manvăţat Mama căe frumos sămpart şi cu alţi copii cum fac cu pacheţelu demîncare dela şcoală pe carel împart cu Johan. Aşa că dacă erea după minei scriam lu Moşu să ia Şcoala, nu numa pasta unde mă duc cu Johann ci şi pe toate şcolile să fie toţ copiii fericiţi că envacanţă permanent, adică totimpu.*

*Da Moşu numa ţaduce, nuţi ea, aşa că lam rugat să miaducă lumînărele colorate de ceară din toate culorile şaşa frumoase cum amavut anu trecut, da sau ars încet cîte puţin în fiecare seară pînă na mai rămas decît neşte căpeţele mici, şi lam întrebat pe Tata Tati, dacă lumînările e coloraten toate culorile de ceard toate cu galben şi nue flacăra de culoarea lumînării.*

*Tata a rîs şea zis că osă aflu la şcoală cum e cu chimia şicu arderea, abea aştept, da pînajungem la chimia aia osă treacă o Groază de timp şi nu ştiu dacă mai am răbdare pînatunci, fincă trebe sănvăţ întîi să scriu bine şalte lucruri la felde grele pe lîngă care chimia aia eun fleac.*

*24 Decembrie*

*A fost aşa frumos în searasta şam împodobit bradu şam primit lumînărele dalea colorate egzact cum vroiam. Tot galben ard toate, chiar dacăs de toate culorile, das frumoase. Mama a stins luminile şau rămas numa lumînărelele careardeau în brad şi luminau frumos şi făceau umbre, după caream cîntat colinde şi şin Latină.*

*Da pe urmă Johann carea fost în vizită lanoi ma luat la el şi mea arătat ceavea în bradului.*

*Dragă Jurnalule, Johan are de la Moşu ceva aşa fain cum nai mai văzut. În loc de lumînărele ca toţ copiii, Johann are neşte vergeluţe aşa ca nişte sîrme subţiri pe care leaprinde Doamna Muller cuchibrit şi careard ca nişte steluţe frumoase, cam ca fitilu de la dinamita din deseneleanimate dela cinema din programu de matineu lacare ne duce Tati dimineaţa cîn sîntem în vacanţă ca acuma.*

*Johan azis că steluţeles mai frumoase ca lumînărelele şi eu am zis că steluţeleard mai repede şi că lumînărelele ţin pînă dupe Anu Nou şis frumoase şi stinse căs colorate de ceară*

*lucioasă, păi dupe cea ars o vergea deaia rămîne cenuşie şiurîtă. Da cînd amajuns acasă şinainte săşi dea Tata seama şi sămă trimită la culcare mam mai uitat la lumînărele. Ştie Johann ceştie. Cînd arde, o artificie deaia e cao Ploaie destele din poveşti.*

*25 Decembrie*

*Azi am fostafară cu Johan şi iam arătat cum se faceo chestie mai faină casteluţele lui, co facem noi înloc să neuităm laea. Iam arătat că facem o Pocnitoare co cheie dela dulap şun cui şi gămălii de chibrite pe care le bagin gaura din cheie şi pui cuiul şarunci cheian sus şi cîn cade face Poc şi nui ca steluţelealea care ard odată şi gata. Pocnitoarea cu cheia ofaci de cîte ori ai chef, numa chibrite să ai.*

*Pe urmă Johann a vorbit cun Nene care avea o tăviţă cu tofelu de chestii şi cînavenit a zis că să nu mai prăpădim chibritele că uite cea adus. Era ca nişte boabe şi le dai foc şi learunci şi fac Poc mult mai tare ca pocnitoarea cu cheia. Aşa tare caieşit Domnu Muller lanoi în papuci şa zis că nici de Sfîntu Crăciun nau o clipiţică de linişte din cauza împieliţaţilor de copii, Doamne iartămă.*

*Cînd mam întors în casă ma certat Mama că de ceam luat chibriturile şi ea cu ceaprinde focula bucătărie. Pe urmă ma certat Tata cam plecat afară cu cheia de la dulapu cu şnaps şa rămas dulapuncuiat. Lu Mama iam zis că nea trebuit chibritele ca să ne jucăm dea Fetiţa cu Chibrituri, da lu Tata nam mai avut ce săi zic, că Domnu Hans Christian Andersen na scris şi Fetiţa cu Cheia dela Dulap.*

*26 Decembrie*

*Azi am dus puşculiţan beci pe furiş şam spartontro cîrpă să nu facă zgomot şi de banii ăia lam întrebat pe nenea ăla ce mai avea nafară de pocnitori. Am luat nişte chestii care leaprinzi şi ţîşnesc cu flacără colorată şi neam dus cu Johann mai încolo la capu străzii şam tras cu artifici dastea. Fiecare era colorată altfel şi flacăra era albastră sau verde sau roşie sau galbenă, nu numa galbenă ca la lumînărele. Cum or fi făcute, că dacaflăm*

*putem să ne facem cîte vrem, nu să mai aşteptăm pînă se umple puşculiţa ca să le luăm de la nenea ăsta.*

*27 Decembrie*

*Mau pus la program de citit şam stat aproape toată ziuan casă cu nasun carte cînd era aşa frumos afară şalţi copii se jucau cu zăpadă. Nu ştiu la ceo folosi cititu ăsta, că Robinson ăla nu prea umblă cu pocnitori şi cu flăcări colorate, sau cel puţin na umblat în primele patru pagini. Da seara cîndîn sfîrşit am ieşit Johann avea nişte artificii mai mari co groază de scîntei. Ereau parcă mai colorate şi degeaba lam întrebat de unde lea luat că na vrut sămi zică şi mie. Da tot aflu cum sînt făcute pînă la urmă.*

*28 Decembrie*

*Crecă mă iubeşte DoamneDoamne că azi amavut cel mai mare noroc din viaţa mea. Dimineaţam fost lîngă Biserică să ne batem cu zăpadăn curte, că nu era nimeni să ne zică să mai terminăm odată cu gălăgia cum e la noi pe stradă, şi deacolo neam dus pe deal şam dat peste meletari careavea liber. Unu co mustaţă rară neantrebat ce nea adus Moşu, noi iam zis de pocnitori, şunu cu urme de vărsat de vînt a zis că pentro ţîrică de şnaps ne dă el pocnitori cum nam mai văzut.*

*Aşa căn seara asta Tati şi Mami sau dus la sora Bunicii cu cozonac săi facă vizită, eu leam zis că mă culc devreme căsobosit şau plecat fără mine. Pormă am turnat niţel din fiecare sticlă de la Tata din dulap întro sticluţă şi nu cred săşi dea seama cam completat cu apă ca să fien sticle cît erea.Am fost cu Johan şi iam dat sticluţa lu soldatuăla carea venit la gardu unităţii şi nea dat un tub de carton roşu la carea zis no, Asta petardă.*

*Lantoarcere iam dat foc şa ars aşa co flacără Vie şa făcut fum ca la vapor, mai rău de vreo mie de ori decît pipa lu Tata, da flacăra a fost cum nu mai făcuse nici o petardă sau artificie. Mari Meşteri ofi ăi carea făcuto. Am ţinut tubuăla pe rînd şi eu şi Johan, măcar că făcea atîta fum, şi pînla urmă a ars aproape detot şi frigea aşa ca trebuit să laruncăm în zăpadă să se stingă.*

*Cînd amajuns acasă, abia mam băgat împat şi Mama cu Tata au şi venit. Mama a zis cînd ma pupat de noaptebună că ce miroase ăsta micafum, da Tata a zis căi prea mic să sapuce de fumat de la vîrsta asta şi probabil a stat prea aproape de focul dinsalon să sencălzească dupatîta zbenguială prin zăpadă.*

*29 Decembrie*

*Johann şa spart şiel puşculiţa şa cumpărat un tubuşor lung, ascuţit laun capăt, pe care lam aprins şa făcut ţuşti în sus şi Poc cu scîntei cao crizantemă mare roşie peste stradă. Mamă cumor fi făcute tubuşoareleastea caş pune şi eu să ţîşneascaşa, da unusănătos, să facă scîntei multe. Dadădata asta nea prins Tata şi nea urecheat pamîndoi că de ce ne ţinem de prostii şi pe Johan la trimis acasă şi pe minea zis că mă punen genunchi pe Coji de Nucă să citesc din cartea de rugăciuni, că lui DoamneDoamne nui plac băieţii neastîmpăraţi. Mam prefăcut că citesc din Psalmii ăia, da mă gîndesc cum o fi fost făcut tubuleţul de sadus ţuşti în sus aşa de repede, şi cîde sus ar putea să se ducă. Sigur e o şmecherie.*

*31 Decembrie*

*Azi am făcut un tub ca ăla da mai mare de carton şi cu lipici, cu măciulii de chibrite şi toate pocnitorile care leaveam şi Johann ma ajutat şi el cu toate steluţelealea şi toate petardele care leavea. Am făcut tubun beci, cu toate căera cam frig acolo, da a ieşit mai mare decît ăla pe care la adus Johann alaltăieri. Vreau să văd cît de departeo merge dacă are toate asteanăuntru tubu.*

*1 Ianuarie*

*A ieşit rău. La doişpe noaptea cînd toţi cîntau şi şi beau şampanie, Johan şi cu mineam ieşit pe furiş şam dat foc la tub şi sa dus ţuştin casa de vizavi în zid şa făcut Poc cu scîntei în toate părţile. Au sărit toţi la geamuri să vadă cea fost şi Domnu Muller sasupărat rău, şi şi vecina de vizavi era speriată că dacăi lua casa foc.*

*Tata ma pedepsit rău de tot şa zis că o lună nu mai ies din casă că nu mai am voe, ceacenseamnă aproape toată viaţa. A*

*zis să meditez bine şi să eau o hotărîre pentru Anul Nou, că cei prostia asta cu tubu zburător şo să dau foc la ceva pînla urmă dacă mă mai ţin mult de tîmpenii dastea.*

*Mam gîndit şam luat o Hotărîre. O să fac un ditai tubu de tablă sau ceva să fie mai rezistent şo săl fac cu multe scîntei şi flăcări, a mai tare artificie care sa făcut vreodată. Văd eu cum. Şo să zboare departe pînăn Stele, sau pînăn Lună, sau măcar pînă la Londra, carei cam la fel dedeparte ca şi Luna, că doar de unde stăm noi Luna se vede, da Londra ba. O să learăt eu lor. Dacă nu, să numi spună mie Hermann Oberth*.

## Un tramvai numit spectacol

Salut, salut, bine te-am găsit!

Domnule, mulţumesc mult de tot pentru invitaţie. Mi s-a părut o idee nemaipomenită să organizezi un spectacol de teatru într-un tramvai. Abia aşteptam să văd cum o să fie, şi pe cuvîntul meu că am fost impresionat.

În primul rînd mi-a plăcut ideea de a costuma actorii ca pe nişte oameni obişnuiţi. I-ai instruit să circule printre spectatori, să urce şi să coboare printre călători în staţii, ce să spun, practic mi-a fost imposibil să-mi dau seama care erau de fapt actorii. Extraordinar ca efect dramatic. Simbolic pentru starea de confuzie a cetăţenilor de rînd din societatea noastră, foarte simbolic. Şi ai şters diferenţa tradiţională dintre public şi scenă, ai făcut ca spectacolul să fie mult mai apropiat, mai personal.

Mi-a plăcut şi scenariul, cu tot felul de replici robuste, realiste, ca-n viaţă, fără false pudori. N-au lipsit nici clasicele „Dă-te, dom'le, mai încolo!” şi „Dacă nu-ţi convine, cucoană, ia-ţi maşină mică!” Fireşte, în contextul unui spectacol dramatic, toate replicile aveau parcă altă semnificaţie, un simbolism aparte.Domnule, şi, apropo de simbolism, ce impact nemaipomenit a avut scena aia cu controlorii, cînd au început să-i intimideze pe călători, să le ceară biletele la control şi să împartă amenzi în dreapta şi-n stînga! Ce happening! Ce interacţiune! Ce satiră socială inteligent mascată despre formele pe care le iau relaţiile de putere!

Mi s-a părut extraordinară şi interacţiunea pe mai multe niveluri cu publicul. Excelentă ideea cu prestidigitaţia, interacţiunea fizică, domnule, ca o compensaţie pentru

amorţeala provocată de mediile audio-vizuale. Ce metodă de a le spune direct spectatorilor: Treziţi-vă! Nu mai simţiţi nimic? Eu, unul, chiar că n-am simţit nimic, abia acasă am văzut că nu mai aveam nici ceasul, nici portofelul. Realism dus la extrem, ce să mai vorbim!

Poftim?

Nu... Nu ăla era tramvaiul în care trebuia să mă urc, tramvaiul cu spectacolul...?

## Noi apariţii editoriale

· *Sera* de Brian Aldiss – Din seria „Pentru casă şi grădină" vă prezentăm un volum care vă învaţă cum să construiţi o seră, cum s-o întreţineţi şi ce plante să cultivaţi în ea. Recomandată grădinarilor.

· *Fundaţia* de Isaac Asimov – Lucrare destinată inginerilor constructori specializaţi în construcţiile civile, volumul tratează despre metodele prin care se pot construi şi consolida temelii pentru imobile. Conţine şi tabele despre caracteristicile diferitelor tipuri de beon folosite în construcţii. În aceeaşi serie urmează să apară şi lucrările Structura de rezistenţă, Zidurile, Plafoanele şi Acoperişul.

· *Soarele gol* de Isaac Asimov – Un vast studiu dedicat dispariţiei stratului de ozon şi efectelor nocive ale radiaţiilor solare asupra biosferei. De citit în concediu, pe plajă.

· *Muzica sîngelui* de Greg Bear – Volum care li se adresează medicilor specialişti în boli circulatorii, însoţit de un CD cu înregistrări făcute prin stetoscop.

· *Darwin's Radio* de Greg Bear – Pe baza unor dovezi istorice inedite, autorul demonstrează că cel dintîi care a pus la punct telegrafia fără fir nu a fost Marconi.

· *Omul demolat* de Alfred Bester – Cutremurător studiu social despre efectele acţiunilor de sistematizare urbană din Bucureştiul anilor '80 asupra indivizilor şi comunităţilor.

· *451 Fahrenheit* de Ray Bradbury – Amplul studiu al chimistului Ray Bradbury trece în revistă comportamentul unei largi game de substanţe şi materiale la temperatura care dă titlul lucrării.

· *Oile privesc în sus* de John Brunner – Psihologul John Brunner ne relatează în acest studiu experimentele sale

inspirate de cercetările lui Pavlov, în care, în loc de cîini, a utilizat oi, însă cu mult mai puţin succes.

· *Febra* de Serge Brussolo – În seria „Medicina pe înţelesul tuturor” vă prezentăm o lucrare despre creşterea temperaturii corpului uman în caz de boală, cauzele cele mai frecvente ale acestui fenomen, precum şi remedii recomandate de medici specialişti.

· *Speaker for the Dead* de Orson Scott Card – Întrucît toate persoanele decedate, fără excepţie, suferă de mari dificultăţi cu auzul, autorul acestei cărţi propune ca soluţie utilizarea unui difuzor de mare putere.

· *Alice în Ţara Minunilor* de Lewis Carroll – Monografie dedicată impactului asupra faunei pe care l-a avut introducerea în India a armelor de foc de calibru mic, cu alice.

· *Sfîrşitul copilăriei* de Arthur C. Clarke – Continuarea apocrifă a nemuritoarei opere literare Amintiri din copilărie de Ion Creangă.

· *Labirintul morţii* de Philip K. Dick – Lucrare ştiinţifică despre experimentele cu şoareci de laborator în condiţii extreme.

· *Carantina* de Greg Egan – Ghid practic privitor la măsurile care trebuie luate în caz de epidemie.

· *Burning* Chrome de William Gibson – Minuţios documentată, monografia cercetătorului William Gibson ne demonstrează în cifre şi fapte modul iresponsabil în care resurse rare şi preţioase precum minereul de crom sînt irosite fără noimă, ducînd la degradarea mediului şi deteriorarea condiţiilor de viaţă din ţările în curs de dezvoltare.

· *Străin în ţară străină* de Robert Heinlein – Un studiu sobru, convingător, asupra şocului cultural şi dificultăţilor lingvistice avute de Cristofor Columb cînd a constatat, în 1492, că, în ciuda intenţiilor sale, nu ajunsese chiar în China.

· *Dune* de Frank Herbert – Carte destinată măsuţei de cafea, volumul Dune este o minunată colecţie de fotografii color, format mare, realizate în excelente condiţii grafice. Fotograful Frank Herbert a petrecut mulţi ani în deşerturile lumii, surprinzînd cu obiectivul frumuseţea şi poezia dunelor de nisip, iar această carte reprezintă mărturia dăruirii sale de artist.

· *Seniorii războiului* de Gerard Klein – O serie de schiţe biografice ale marilor conducători militari de ieri şi de azi, de la Alexandru Macedon la Norman Schwartzkopf.

· *Oraşul ascuns* de Ana-Maria Negrilă – Tratat de istorie referitor la metodele de camuflare a zonelor urbane în perioada celui de-Al Doilea Război Mondial.

· *Firul de praf din ochiul lui Dumnezeu* – de Larry Niven şi Jerry Pournelle – După ample studii ale manuscriselor de la Marea Moartă şi ale arhivelor Vaticanului, cei doi autori formulează o teorie inovatoare privind cauzele Potopului biblic.

· *An/Organic* de Florin Pîtea – Compendiu de chimie destinat candidaţilor la examenul de bacalaureat.

· *Poarta* de Frederick Pohl – Manual tehnic destinat celor ce doresc să practice diverse sporturi de performanţă ca portari.

· *Lords and Ladies* de Terry Pratchett – Un exhaustiv Who's Who al aristocraţiei din Marea Britanie.

· *Spre Ierusalim* de Liviu Radu – Ghid ilustrat pentru uzul turiştilor care doresc să viziteze Israelul.

· *Halta* de Clifford Simak – Lucrare destinată funcţionarilor de la căile ferate. În aceeaşi serie au mai apărut Gara şi Triajul.

· *Chimie sexuală* de Brian Stableford – Mai popular decît Kama Sutra, volumul oferă metode de intensificare a senzaţiilor din viaţa intimă cu ajutorul a diferite substanţe. Conţine planşe cu fotografii color.

· *Făuritorul de stele* de Olaf Stapledon – O fascinantă frescă a societăţii japoneze medievale. Dacă lucrări precum Shogun sau Musashi prezintă această lume exotică din perspectiva castei samurailor şi a codului Bushido, autorul Olaf Stapledon ne surprinde cu un punct de vedere neobişnuit, descriind cîteva evenimente epocale din istoria Japoniei aşa cum le percepe un umil meşteşugar, făuritor de stele pentru asasinii ninja.

· *Zodiac* de Neal Stephenson – Destinată amatorilor de astrologie, cartea lui Neal Stephenson prezintă semnele zodiacale, precum şi influenţa astrelor asupra destinului nostru.

· *Scriitorul a ieşit la vînătoare* de Jean Lorin Sterian – Thriller a cărui acţiune de o extremă violenţă urmăreşte drama unui autor adus la exasperare de critici.

· *Oceanul involuţiei* de Bruce Sterling – O privire nostalgică asupra supei primordiale şi a epocii coacervatelor, un lung şir de regrete în legătură cu apariţia organismelor pluricelulare, vertebratelor, mamiferelor şi inteligenţei, văzute aici ca o coborîre pe scara evoluţiei.

· *Luni începe sîmbătă* de Arkadi şi Boris Ştrugaţki – O carte care prezintă o teorie absolut revoluţionară referitoare la utilizarea eficientă şi productivă a timpului la birou. Lectură obligatorie pentru managerii din corporaţiile nemiloase.

· *Stăpînul inelelor* de J.R.R. Tolkien – Lucrare biografică minuţios documentată, dedicată multiplului campion olimpic şi reputatului antrenor Dan Grecu.

· *Marilyn Monroe* pe o curbă închisă de Dănuţ Ungureanu – Amplă lucrare de critică ce analizează portretele lui Marilyn Monroe realizate de artistul pop Andy Warhol. Conţine planşe cu ilustraţii color.

· *Insula doctorului Moreau* de H.G. Wells – Pliant turistic ce oferă vacanţe exotice într-una din insulele Fiji, aflată acum în proprietate particulară. Condiţii deosebite. Reduceri de preţ pentru grupuri mai mari de zece persoane.

· *Supercablat* de Walter Jon Williams – Carte de specialitate destinată electricienilor.

· *Umbra torţionarului* de Gene Wolfe (ediţia a doua) – Lucrare destinată amuzamentului celor mici, cartea ne introduce în universul fascinant al umbrelor chinezeşti cu ajutorul a numeroase schiţe şi planşe. Prima ediţie a fost distribuită tinerilor pacienţi ai doctorului Mengele.

· *Domn al luminii* de Roger Zelazny – Roman ce se încadrează în categoria biografiei romanţate, Domn al luminii ne prezintă aspecte din viaţa inventatorului Thomas Alva Edison din perioada cînd a creat becul electric.

## Fără mine

Bună ziua. Luaţi loc.

Luaţi loc!

Vasileasco, e valabil şi pentru tine! Stai jos o dată, să vadă şi-ăia din spatele tău ceva!

Borozan, lasă mîncarea, că pauza s-a terminat de mult!

Azi vom avea o lecţie de istorie deosebită. Nu pentru că e ultima, Popescule! Rîzi ca mutu'... Maică-ta a văzut ce-ai făcut la teză? Da? Şi-ţi mai arde de rîs?

Azi, spuneam, vom avea o lecţie de istorie despre catastrofele din secolul al douăzeci şi unulea. Săptămîna trecută am învăţat despre...

Despre ce?

Ganea, zi-le tu, fată, că ăştia dorm pe ei. N-am avut aşa momîi de elevi de cînd mă ştiu.

Aşa, despre distrugerea stratului de ozon, creşterea radiaţiilor ultraviolete la nivelul solului şi sporirea ratei mutaţiilor la macro- şi micro-organisme.

Mutaţii, Vasile, nu mutări. De mutat te muţi cu camionul de cărat mobilă, mutaţiile sînt genetice. Vai de capu' tău!

Ca urmare a creşterii ratei mutaţiilor au apărut numeroase boli noi, precum SIDA şi EBOLA la sfîrşitul...

EBOLA, Paraschiv! EBOLA, nu „ie boala”. E boala rea în capul tău ăl sec, aia e!

Borozane, ţi-am mai zis să laşi mîncarea! Dacă te mai văd o dată că mănînci pe furiş, te dau afară de nu te vezi!

Unde rămăsesem?

Aşa, SIDA şi EBOLA la sfîrşitul secolului al douăzecilea, ca şi variante noi ale unor boli mai vechi, precum gripa, pneumonia şi tuberculoza.

Ca urmare, oamenii...

Brezeanu, ce faci, fată, acolo? Dă să văd! Păi bine, măi fetelor, nu vă e ruşine? Muncesc părinţii de se spetesc ca să vă ţină la şcoală, şi voi, în loc să fiţi atente şi să luaţi notiţe, staţi şi jucaţi ics şi zero în timpul orei?

Ca urmare, oamenii s-au aflat în situaţia de a urmări neputincioşi diminuarea progresivă a eficienţei antibioticelor tradiţionale, precum penicilina şi tetraciclina, şi de a pierde treptat în bătălia contra agenţilor patogeni, pentru că mutaţiile acestora din urmă aveau loc mult mai rapid decît crearea unor noi antibiotice.

Popescule, ce faci acolo cu rigla aia? Ce crezi, măi, că e arcuş? Sau pînză de bomfaier? Las-o jos şi fii atent la lecţie, că te scutur de-o să-ţi meargă fulgii!

Unele dintre noile boli s-au dovedit extrem de virulente Chiar şi epidemiile de gripă, care pe parcursul secolului al douăzecilea erau considerate nu foarte periculoase, au ajuns în secolul al douăzeci şi unulea să facă numeroase victime.

Paraschiv! De ce ciupeşti fata? Stai potolit, să nu te ciupesc eu pe tine, c-o să-ţi plîngi de milă!

Ca urmare a gradului sporit de pericol pe care îl prezentau aceste boli contagioase, foarte mulţi oameni au preferat să meargă în locuri publice mai rar sau aproape deloc. Iar răspîndirea bolilor cu transmitere sexuală, în special SIDA, a dus la schimbarea treptată a stilului de viaţă în unele ţări şi la diminuarea drastică a natalităţii.

Ce te hlizeşti aşa, Vasile? N-ai învăţat la biologie despre bolile cu transmitere sexuală?

Borozan! Ieşi afară, nesimţitule! Ieşi! Să nu te văd! Da’ ce crezi, că sîntem la cantină? Să vii cu taică-tu la şcoală mîine dimineaţă!

Aşa se face că, spre sfîrşitul secolului al douăzeci şi unulea, pe lume mai rămăseseră numai doi oameni. Raj Chandrasekar, un programator din India venit la Silicon Valley, şi Monica Gallagher, o clonă creată şi crescută din celule epiteliale de o bătrînă cercetătoare de la MIT.

Aveau la dispoziţie extrem de multe informaţii despre toate popoarele care se perindaseră pe lume în ultimele cinci milenii, despre toate limbile Pămîntului în secolul al douăzeci şi unulea, despre culturi şi civilizaţii...

Gîlcă! Nu te mai scobi atîta în nas, c-o să-ţi dea sîngele! Noi vorbim aicea de civilizaţii, dar părinţii ăia ai voştri nu vă cresc să fiţi civilizaţi!

Aveau multe informaţii despre oameni, dar oameni în carne şi oase, din păcate, nu mai erau decît ei doi. Şi Raj Chandrasekar, cînd a luat legătura în ciberspaţiu cu Monica Gallagher şi a aflat că nu era un simulacru software, ci o persoană reală, s-a bucurat.

Nu te mai uita atîta pe geam, Vasileasco, să nu rămîi cu gîtul sucit!

Şi Chandrasekar i-a spus Monicăi Gallagher că era gata să traverseze America de Nord pînă la ea, ca ei doi să creeze împreună o nouă omenire.

Degeaba rîzi, Paraschiv! A fost un lucru romantic, habar n-ai!

Şi Monica Gallagher i-a răspuns: „Dacă vrei să creezi o nouă omenire, succes! N-ai decît să încerci fără mine!”

Ce vă hliziţi aşa? Numai la prostii vă gîndiţi!

Aşa încît Raj Chandrasekar a folosit toate informaţiile de antropologie, lingvistică, civilizaţie şi cultură care îi stăteau la dispoziţie şi ne-a creat pe noi, cetăţenii ciberspaţiului. Oameni în format digital, după chipul şi asemănarea celor în carne şi oase.

La revedere.

Nu vă îmbulziţi aşa la uşă! Nu mai alergaţi pe culoare!...

Of, Doamne! Uneori îmi doresc ca Raj Chandrasekar să nu fi reuşit atît de bine...

## Să tragem spuza!

*(O tentativă de a filtra literatura F&SF prin simţirea noastră românească)*

*Duneşti* În satul Căldăruşani, tînărul Paul Aterezei primeşte o vizită neanunţată de la maica stareţă Gherghina Elena Măhăianu. Stareţa are o cutie de jad din Chitai, cu ace de cusut.

Nu după mult timp, stolnicului Luca Aterezei îi vine poruncă de la voievod să se mute cu femeia sa Jenica, dimpreună cu feciorul Paul şi cu slugile sale, în comuna Duneşti, într-un ţinut nisipos unde localnicii, oameni ascunşi şi cu frica lui Dumnezeu, cresc viermi intestinali uriaşi numiţi tenii.

În acest timp, boier Vladimir Hărculeanu unelteşte cu voievodul Şoiman al IV-lea să-l piardă pe stolnic...

*Stăpînul inelelor* Tînărul Furdui Begină din comuna Hobiţa află de la solomonarul Gafencu cel Sur că ghiulul pe care-l are de la unchiul său, Bolbocea, a fost pierdut de boier Săraru din ţinutul Mărdărenilor hăt! pe vremea lui Pazvante. Curînd, în Hobiţa vin Călăreţii Negri, nişte ursari proaspăt eliberaţi de la ocnă, iar Furdui, prietenii săi Pipoacă Tucu şi Mărin Birbiduc şi servitorul Solomon Gămăgea sînt nevoiţi să fugă pentru a scăpa cu viaţă. Apoi află că ghiulul lui boier Săraru...

*Fundaţia* Inginerul agronom Horia Şeldan află că podgoria de la Trîntoreni o să fie distrusă de secetă în următorii ani. În ciuda directorului podgoriei (cetăţean destul de obtuz), Horia Şeldan întemeiază o fundaţie pentru viticultură undeva, la marginea podgoriei. După mai mulţi ani în care previziunile lui Şeldan se adeveresc, în zonă vine un zootehnist încăpăţînat pe care cunoscuţii l-au poreclit Catîrul...

*Jocul lui Andrei* Aproape de graniţa cu Ucraina, micul Andrei merge într-o tabără unde joacă paintball împreună cu alţi copii. Ulterior, învaţă să folosească aparate de emisie-recepţie şi detectoare de mişcare pentru a-şi conduce echipa împotriva adversarilor de joc. Ceea ce nu ştie este că, în realitate, echipele de grăniceri...

*Coman Barbarul* Un cetăţean din Simeria, cunoscut sub numele de Coman Simerianul, colindă în lung şi-n lat şi se ţine numai de scandaluri şi bătăi prin birturi şi bodegi într-un mod cît se poate de barbar, nedemn de societatea în care trăim. A apărut şi la ştirile de la ora cinci...

*Mîna stîngă a întunericului* În creierii munţilor, într-o iarnă cumplită, turistul Gelu Anii şi localnicul Eugen merg cu sania în pădure după lemne. Pădurarul îi surprinde, ei fug şi se rătăcesc, după care...

*Infanteria stelară* Şi-ar fi dorit să ajungă general de cinci stele în comandamentul NATO, dar destinul i-a hărăzit altceva... Rică e un mercenar român care a luptat în Bosnia, în Kosovo, în Cecenia, în Etiopia, în Afganistan. Aceasta este povestea lui.

*Emil din Mălineni* Un metalist abrutizat de muzica formaţiei Napalm Death, Emil din Mălineni, devine schizofrenic şi îşi închipuie că ciomagul său sculptat, Strîmbătorul, îi vorbeşte. Cu părul platinat şi mintea rătăcită, metalistul se apucă de practici sataniste şi îşi spune Emil Necromantul...

## Schimburi

A fost odată, şi nu cu atît de multă vreme în urmă cît am fi înclinaţi să credem, o perioadă în care oamenii erau suficient de obtuzi ca să-şi aplice unii altora o gîndire liniară, mecanicistă. De două ori mai mult timp petrecut la locul de muncă egal de două ori mai multe produse finite.

Fireşte, pentru intervale scurte, chiar aşa era.

Numai că, oamenii nefiind precum maşinăriile societăţii industriale, nu puteau lucra paisprezece sau şaisprezece ore pe zi fără să obosească. De aici pînă la greşeli, accidente de muncă şi mutilări (sau defectarea maşinăriilor, în cazurile fericite) nu era decît un pas.

După decenii întregi de proteste, demonstraţii, greve şi (uneori) revoluţii în toată puterea cuvîntului, s-a ajuns la ceea ce ar fi trebuit să pară de la bun început o soluţie raţională şi mai puţin costisitoare:

În loc să cheltuiască sume inutile cu procese, despăgubiri, pensii de boală şi aşa mai departe, patronatul avea mai mult de cîştigat dacă organiza activitatea în trei schimburi a cîte opt ore, iar producţia industrială putea să aibă loc fără oprire.

Şi lucrurile ar fi putut continua aşa pe termen nedefinit, cel puţin în teorie.

În practică, fireşte, concurenţa nu a iertat pe nimeni. Ţări unde mîna de lucru era mai ieftină au exportat produse cu preţ mai mic pe pieţe din ţări cu mîna de lucru mai scumpă, iar muncitorii bine plătiţi de ieri au devenit şomerii de astăzi. Mai mult, platforme industriale care, din cauza forţei de muncă prea costisitoare, erau nerentabile într-o ţară au fost adesea demontate, reasamblate într-o altă ţară unde forţa de muncă era mai ieftină şi au devenit cît se poate de profitabile.

În ţările „dezvoltate”, activitatea profitabilă a început să fie aceea de cercetare-proiectare, iar producţia industrială propriu-zisă a fost exportată în ţări „în curs de dezvoltare”. Desigur, fiecare lucrător care îşi pierdea postul şi veniturile într-o ţară „dezvoltată” însemna un consumator mai puţin pentru produsele importate, iar la nivelul a milioane (sau zeci de milioane) de oameni, genul acesta de schimbare se simte.

Nici o problemă! ne-au asigurat politicienii. Există programe de reconversie profesională.

Aşa se face că, nu după mulţi ani, descendenţi ai lucrătorilor care odinioară se înghesuiseră în hale uriaşe, prelucrînd materiale, au ajuns să stea la rîndul lor înghesuiţi în hale uriaşe (ceva mai curate) şi să prelucreze informaţii. Şi vechea problemă a timpului de lucru şi a eficienţei muncii a reapărut, neschimbată.

N-a trecut mult (oricum, mai puţin decît în epoca industrială) şi epoca informaţională ne-a adus aceeaşi soluţie: lucrul în schimburi. Aşa cum muncitorii din fabrici avuseseră trei schimburi a cîte opt ore, lucrătorii de la birouri au ajuns să lucreze în două, apoi în trei schimburi pentru ca fluxul global al datelor şi tranzacţiilor să nu mai aibă întîrzieri sau întreruperi.

Şi, ca un făcut, cu fiecare treaptă ierarhică trecută la sistemul de schimburi, povara orelor lungi, a oboselii acumulate, a erorilor şi pagubelor a urcat pe treapta următoare şi s-a încăpăţînat să nu dispară.

Echipele de lucrători din schimbul al doilea şi al treilea nu puteau să rămînă nesupravegheate, aşa încît au ajuns destul de repede să lucreze în trei schimburi şi şefii de echipă (botezaţi pompos team leader chiar şi în ţările unde limba engleză nu este nativă). Şefii de secţie (care în clădirile cu birouri poartă numele de manager) au urmat curînd aceeaşi cale. Volumul enorm de date şi numărul mare al deciziilor i-a silit şi pe directorii de departamente să lucreze în schimburi. Iar de aici şi pînă la directorii generali nu a mai fost decît un pas.

O dată cu creşterea volumului de tranzacţii, activităţile financiare şi fiscale au sporit şi ele. Curînd, destule bănci au ajuns să lucreze non-stop, în cîte trei schimburi, iar colectorii de impozite, inspectorii financiari şi agenţii fiscali au adoptat după o vreme aceeaşi soluţie.

Şi, cum nu trăim într-o lume ideală în care toată lumea respectă contractele şi plăteşte impozitele, numărul crescînd de litigii a obligat firmele de avocatură, apoi procuratura şi tribunalele să lucreze în schimburi la rîndul lor.

Cu societatea trăind atît de intens, în cele din urmă şi clasa politică s-a văzut nevoită să se adapteze noilor condiţii, iar deputaţii, senatorii, primarii, prefecţii, secretarii de stat şi miniştrii au ajuns să fie aleşi (sau numiţi, după caz) nu cîte unul, ci cîte trei, pentru rotaţie. Statele au ajuns să aibă, simultan, trei preşedinţi.

Fireşte, oamenii fiind oameni, nu piese de schimb, sistemul are unele neajunsuri. Pledoaria avocatului din tura de după-amiază poate nu e la fel de strălucită precum a celui din tura de zi, iar tratatul negociat de preşedintele din tura de noapte

probabil ar fi fost ceva mai avantajos dacă l-ar fi negociat cel din tura de după-amiază.

Şi – cine ştie? – poate că nu e departe ziua în care soţii, soţiile, părinţii, copiii nu vor mai fi permanent unii în viaţa altora, ci în schimburi de cîte opt ore, iar fiica de zi va trebui iubită şi educată la fel cum o iubim şi o educăm pe cea de noapte, că doar părinţi sîntem! (Chiar dacă în schimburi.)

V-aş mai povesti multe, dar trebuie să plec.

Mi s-a terminat tura.

Mi-a venit schimbul.

## Dincolo de lege

– Tu eşti, sau aşteptăm pe altul?

– Nu ştiu pă cine-aşteptaţi, frate! Pă mine m-a prins în piaţă cînd îi ciordeam lu' unu' punga şi m-a bătut acilea-n cuie. Întrebaţi-l p-ăsta d-alături, poate-aveţi mai multă baftă...

## Contacte

Sonda spaţială zbura de mii de ani. La lansare, fusese lăudată de către proiectanţi şi programatori ca fiind ultramodernă, produs al tehnicilor de vîrf şi un număr de alte epitete pe care le putea asculta din nou, din înregistrări, ori de cîte ori dorea.

Desigur, după atîtea mii de ani de zbor, conta mai puţin cît de modernă fusese atunci. Mai important era cît de fiabilă se dovedea acum. Îşi supraveghea senzorii cu neomenească minuţiozitate şi trimitea periodic seturi de nanozoare ca să cureţe, să întreţină sau, dacă era nevoie, să repare fiecare componentă.

Cît despre audierea discursurilor străvechi, nu simţea decît foarte rar nevoia. Cosmosul era neînchipuit de vast şi, acolo unde călătorea sonda spaţială, nu foarte luminos, dar cu siguranţă că nu era un loc tăcut.

Prin radiotelescopul său, sonda recepţiona nenumărate semnale radio, şoapta îndepărtată a miliarde de stele, iar inteligenţa artificială de la bord analiza semnalele, stoca date, apoi le trimitea sub formă de microunde către planeta sa de origine. Ştia că ajută la progresul ştiinţei (chiar dacă, după cîteva decenii de la lansare, nu mai primise nici un fel de

semnale de acasă) şi că, într-un fel, ducea la îndeplinire visul constructorilor de a zbura printre stele.

Sonda spaţială ştia că semnalele radio provenind din surse naturale, lăsînd deoparte ceea ce transmiteau despre originile lor, erau un fel de zgomot, un nesfîrşit ocean de paraziţi în care ea avea misiunea să caute semnale artificiale emise de fiinţe inteligente. Căutarea aceasta se dovedise însă multă vreme a fi lipsită de succes. Numai că sonda spaţiţală era extrem de răbdătoare şi avea tot timpul de pe lume ca să asculte şi să caute.

Apoi, într-un tîrziu, recepţionă un semnal promiţător. O vreme, păstră tăcerea, înregistrînd şi analizînd semnalul acela. Apoi, îl retransmise în direcţia din care provenea. Cînd semnalul se diversifică, în loc să se repete, sonda începu eforturile sistematice de a-l decodifica.

Se dovedi un lucru anevoios. Poate că inteligenţa artificială de la bord era extrem de rapidă în gîndire – cu mult mai rapidă decît ar fi putut constructorii ei spera să devină vreodată, spre exemplu. Dar distanţa de la care provenea semnalul artificial era imensă, iar dialogul (căci se înfiripă un soi de dialog) se desfăşura cu viteza unei curse de canotaj pe un lac de melasă.

Şi, în ciuda tuturor dificultăţilor, sonda spaţială reuşi în cele din urmă să decodifice şi să asimileze limbajul sursei. Judecînd după aparenţe, după ce împlinise unul dintre visurile constructorilor săi – acela de a călători printre stele – acum era pe cale să îl împlinească şi pe cel de-al doilea – contactul cu o civilizaţie extraterestră.

Numai că, avînd în vedere traiectoria sursei acelor semnale şi estimînd distanţa pînă la ea în funcţie de intervalul dintre emisii şi răspunsuri, sonda înţelese că semnalele acelea artificiale nu proveneau dintr-un sistem planetar, ci dintr-o zonă interstelară. Iar schimbul de mesaje îi confirmă în cele din urmă ipoteza: întîlnise nu o planetă locuită, ori o staţie spaţială sau un habitat, ci o altă sondă spaţială autonomă.

Era o sondă cu mult mai veche, care deja călătorise prin spaţiul cosmic timp de cîteva sute de mii de ani tereştri. Întîlnise pe traseu şi sondele altor civilizaţii – puţine, foarte puţine – şi făcuseră schimb de semnale, de informaţii. Conform misiunii

încredinţate, trimisese periodic emisii de unde radio cu informaţiile colectate către planeta de origine, însă nu primise niciodată vreun răspuns. Poate că civilizaţia care o construise evoluase mult dincolo de tehnologia primitivă a radioului în cele cîteva sute de milenii care trecuseră de la lansare. Poate că îşi pierduseră interesul pentru datele pe care le transmitea sonda spaţială. Sau poate că unii dintnre ei ascultau cu atenţie, generaţie după generaţie. Cine ştie?

Numai că, după atîta amar de vreme petrecut în bezna dintre stele, sonda spaţială extraterestră ajunsese să creadă că numai lor, sondelor răzleţe, le mai păsa de călătorii interstelare şi de contactarea reprezentanţilor altor civilizaţii. Adică, în esenţă, de comunicarea radio cu alte sonde.

Înainte de a ieşi cu totul din raza de transmisie, sonda spaţială terestră recepţionă un ultim mesaj de la surata mai vîrstnică, o şoaptă aproape de neauzit în zgomotul radio al cosmosului.

Îi ura succes şi drum bun în continuare.